

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre. 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felolvasó szerkesztő és leaptulajdonos:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Riederemann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Megújult küzdelem.

Negyedfél éve fáradozik Széll Kálmán, hogy összetartsa pártjának széthuzó elemeit: a radikálisokat és konzervatívokat, az agráriusokat és merkantilistákat, Apponyistákat és Bánffyánusokat. Sok, nagyon sok nehézsége volt már emiatt Széll Kálmánnak, de úgy látszik, hogy lesz még ennél több is.

A volt nemzeti pártbelieket annak idején nem fogadták szívesen a pártban a régiak, mert féltek, hogy a terített asztalnál a jobb falatokat elhalászsúák majd előlük a jövevények. Később, mikor látták, hogy nem olyan éhesek ezek, nem nagyon követelők, szerényen meghuzódnak az utolsó padokban, egyetlen miniszteri tárczát sem kívánnak, a bankokat sem árasztják el, hanem megelégednek egy államtitkársággal és néhány főispánsággal —

kezdték alább hagyni a duzzogással.

Később, mikor az inkompatibilitási és a kuriai biráskodási javaslatok tárgyalására került a sor, megújult a küzdelem az ő és új kormánypártiak között. Oly heves volt a harc, hogy az öreg Tisza is felvonult s már-már pártbomlásra került a dolog, mit csak Apponyi és Szilágyi határozott fellépése tudott megakadályozni.

Az októberi választási küzdelmek közepett még egy utolsót lobbant a harci szenvedély, mely Károlyi Sándor gróf és Tisza Kálmán emlékezetes összecsapásánál érte el tetőpontját.

A választás az új iránynak kedvezett. A gárda, a régi, híres gárda letört, alig maradt hírmondó belőle. Apponyi házelnök lett, Horánszky miniszter. Széll már azt gondolta, hogy elült a küzdelem, pártja kompakt, egységes lesz s csendesebb szelek

fognak fujdogálni. Azonban a költségvetési tárgyalás már megmutatta, hogy Széll reménysége hiába való; a pártban éppen olyan nagy ellentétek vannak, mint azelőtt.

Az agráriusok tömör sorokban vonultak fel s kemény feltételeket kezdtek hangoztatni a kiegyezésre vonatkozólag. Ellenük csak Mezei Mór örököse, Sándor Pál mert sikra szállani, de az is csakhamar elhallgatott.

Időközben Horánszky meghalt, helyébe a kvóta-emelő Láng Lajos lépett, ki államtitkáruul Wickenburg Máty grófot, volt bankigazgatót vette maga mellé. Körber pedig oly erős rohamot intézett gyors egymásutánban Széll Kálmán ellen, hogy — szállongó hírek szerint — egyik-másik agrár-követelést el kellett ejteni, még talán a borvám-klauzulát is meg kell tenni továbbra is.

Ezek a nyári rossz hírek, melyekre számbavehető czáfolat

A kőfal.

Irt: **Pierre Loti.**

Az udvar lábujában egy kis lakásban lakott az anya a leányával, egy idősebb anyai ági rokonával.

A leány még nagyon fiatal volt, tizen-nyolczadik éve tavaszában, mikor megromlott vagyoni állapotuk miatt családi házuk legszélsőbb zugába kellett magukat megvonniok. A többi lakást bérbeadták.

Mivel butorjuk nagy részét is elvesztették, kicsiny szobájukat a sutból előszedett ódon darabokkal rakták meg. Már évek óta ültek hárman hosszú téli esteken a lámpa körül, amely a nem épp barátságosan szobát megvilágosította. Az ember szinte azt hitte, hogy kolostorban van, de nem valami világtól elzárt kolostorban, mert a kis szoba ablaka verőfényes udvarra nyílt, hol az alacsony kőfalra borostyán és vadrózsa kuszott fel.

Lassankint elfelejtették a régi fényüzést és boldogok voltak a szűk lakásban, mikor egyszerre olyan birt kaptak, ami megdöbben-

tette őket. A szomszéd a házat két emelettel akarja magasabbra emelni. Ez annyit jelentett, hogy éppen az ablakuk előtt fog egy óriási fal emelkedni, amely elzárja előlük a napfényt és a levegőt.

És ez ellen nem tehettek semmit. Nagy nyomorúságban bele kellett törődnie a megváltozhatatlanba.

II.

A fal köveit napról-napra magasabbra rakták. A három nő aggódalmasan tekintgetett ki az ablakon. Gyászos csönd ült a kis szobában, mely napról-napra borosabb lett, amint a fal emelkedett.

Egy hónap múlva a kőművesek egészen elkészítették a falat és bemázolták szürke festékkel. Olyan sötét, változatlan, át nem látszó volt, mint egy ködös novemberi égbolt. Még a falra kuszó borostyán és vadrózsa is hervadt zöld színbe bágadt el.

A meleg juniusi és júliusi napfény még bejutott ugyan a kis szobába, de délelőtt csak későn érkezett meg és délután hamarabb elillant. A késői ős borongása egy órával hamarabb borult rájuk és magá-

val hozta a szomorú homályt. A napok, hónapok, évszakok, évek szépsége eltűnt életükből.

Az esti homályban, mikor a három nő a kötés vagy varrás munkájába merült, a fiatal leány, aki már alig volt többé fiatal, gyakran emelte szemét arra a falra, amely számára az eget pótolja. Addig-addig nézte a szürke falat, míg meg nem győzte magát, hogy ez az ég, csak közelebb van, mint az azur.

Néha a munkaközben egy örökségről beszéltek, amelyre vártak és amely inkább tiündermese volt, mert még csak a messze távolból hitegette őket.

De elhatározták, hogy amint megkapják az örökséget, megveszik a szomszéd házat és a két emeletet leirtják róla.

Az öreg rokona gyakran mondogatta: — Bár megérném azt a napot, mikor ezt az örömet veletek ünnepehetném.

Az eső a falra lassankint sötét sávoakat irt, a mik egy madár árnyékképéhez hasonlítottak. És a fiatal leány napról-napra, óráról-órára nézte ezeket a szomorú csíkokat.

Életnagyságu mellképet ingyen

készítettünk szép kivitelű mindenkinek, saját kis fényképe után, ha nálunk 10 frt összegig (ha nem egyszerre) vásárol, csupán a passepárenért járó 1 frt 50 krt térítetjük meg. Szíves írtfogást kérünk tisztelettel **ADLER és MEZEY** porcellán- lámpa- és diszmuáru kereskedése.

mai napig sem jött, elkésztették a már türelmetlen agráriusokat s közlönyük nyári szenzációjának is meglepő kirohanást intézett Széll ellen s már-már az agráriusok kiválása is szóba került.

Alig esendesegett le ez a nyári zivatar, nyomban következett rá a pozsonyi kiállításon az agráriusok határozott állásfoglalása, ahol ezek tiszteletreméltó vezére: Károlyi Sándor gróf ismételtén és pontosan körvonalozta a kiegyezésre vonatkozólag az agráriusok követeléseit is, hogy ha ezeket a kormány elejti, nem hajlandók azt tovább is támogatni. Kijelentésének súlyt kölcsönzött Széll és Darányi jelenléte a pozsonyi kiállításon.

A pozsonyi kongresszusra válaszul a soproni kereskedelmi kongresszus fújta meg a riadót. Wickenburg Márk, az új kereskedelmi államtitkár tartotta a megnyitót, melyben felhívó, a Széll és Darányi beszédeitől egészen elütő hangon szólt a szövetkezetekről s azoktól meg akar vonni mindenféle kormánykedvezményt. A kongresszus folytatta az így hivatalosan bevezetett küzdelmet a szövetkezetek ellen az egész vonalon, a tetejébe pedig Sándor Pál kirukkolt Károlyi Sándor, a szövetkezetek, az agráriusok és a nagy földesurak ellen. Ez a küzdelem mindenestre érdekes nyitányát képezi az őszi

saisonnak s a mozgalmasnak ígérkező parlamenti kampagnak.

A kormánypárt beviszi tehát belső forrongását az új parlamentbe is és ezzel előkészíti az utját a pártbomlásnak és így, talán egészségesebb és jobb pártalakulásnak.

Az osztrák kabinet

Ellenzék a kormányon.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Az osztrák kabinet esetleges átalakítása tárgyában osztrák kormánypárti forrásból a következőket írják: „Utóbbi időben ismét lancirozták Kaizl régi ideáját, hogy német-cseh kabinetet alakítsanak. — A Thun-kabinet elhalt pénzügyminiszterének ez a kedvenc eszméje volt; ő egy Bilinszki-Baernreither-Kaizl miniszterium alakításában az összes nehézségek megoldását látta. Szerinte, ha ez a kabinet meg lett volna, a Raichsrathban és államban mindjárt kezdődött volna az örök béke. Kaizl meghalt, de eszméje él. Csak hogy az eszmét ezidőszerint megvalósíthatlannak tartjuk és még azt sem lehet most még keresztül vinni, hogy a Körber kabinet parlamentáris alapon rekonstruáltassék.

Ha meg volna a megegyezés a csehek és németek között, akkor a parlamentáris Körber-kormány ebből természetesen folynék; de a kabinetet a megegyezés előtt parlamentáris alapra fektetni, annyi volna, mint a házépítést a tetőnél kezdeni. Ha Körber a Raichsrathban nem fog tudni boldogulni, a mi nagyon valószínű, akkor csak egy helyes megoldás képzelhető — a koro-

nának a kormányalakítást a baloldal vezetőire kell bízni.

A baloldal évek óta terrorizálja az államot és a Raichsrathot. Obstrukcióval megbuktatott három kormányt, kiterőszakolta két nyelvrendeletnek visszavonását és megakadályozott minden intézkedést, melylyel a cseheket meglehetett volna nyugtatni. A baloldal kisebbség a népben és a parlamentben és mégis évek óta azzal ura a helyzetnek, hogy minden konzolidációt megakadályoz. Ezt a játékot el kellene rontani. Ha megakadályozza a Raichsrath működését, készíttve volnánk azt mondani, hogy kormányalakításra kell őket kommandirozni. Hadd mutassa meg egy Baernreuther Stürgkh-kabinet, hogy mit tud. Próbáljon a csehekekkel megegyezni vagy elnyomni őket, csináljon jobb kiegyezést Magyarországgal stb.

Ez volna a helyzet logikája. Koalíciós kabinetnek koalíció nélkül nincsen értelme; de az a párt, mely a parlamentet vezeti vagy legalább is akadályozza, hogy mások vezessék, kerüljön sorra.

Egyház és iskola.

A főgimnáziumi múzeum segélye. A főgimnázium természetrajzi múzeuma ez évben 5000 korona segélyt kapott Wlassics minisztertől. Az igazgatóság tegnap küldötte föl a kormányhoz tételes javaslatot a segély felhasználásáról.

A választások a ref. főiskolában megindultak s az egyletek, önképzőkörök egymásután alakulnak meg. Így alakult meg a múlt héten a „Hittanszaki Önképző Társulat” is. Elnök egyhangulag Kónya Gábor 3 th., alelnök Ujlaki Miklós 4 th., főjegyző Papp László 2 th., aljegyző Könyves János 2 th., választmányi tagok: Percz István 4, Kövér Árpád 3, Kun Szabó

III.

Egyszer egy meleg tavaszi napon, mikor a napsugár hamarabb megérte a rózsabimbókat, az udvarban megjelent egy ifjú és leült a három nő asztalához. Szép, büszke és barna férfi volt, akinek arcát vad tengeri szelek zománczották be.

Neki is elmondták az örökség történetét, de az ifjú nem nagyon bízott benne. Különben is a leány arcát a világosság hiánya elfonnyasztotta. Az ifjú csakhamar elutazott, hogy soha vissza ne térjen, bár a szűk, sötét kis udvaron egy ideig ő volt a nap, az erő, az élet és a leány már völgyének tekintette. Mikor elutazott, a leány azt hitte, hogy közel van a halálhoz, bár egy szót sem szólt róla.

Évek multak lomha év nyomán Elmúlt öt, tíz, tizenöt év! A szegény leány ifjúsága lassankint szertefoszlott, az anya haja idővel hófehér lett. Az öreg rokon pedig már nyolcvan éves lett. Egy karosszékből ült, mindig ugyanazon helyen és reszketett feje.

Mind a hárman megöregedtek, amint a rettenetes fal körülvette őket.

— Jaj, szegény gyermekeim, sóhajtott az öreg rokon, csak azt érzem meg...

Nem fejezhette be, mert ugysis tudták, miről van szó. Mindnyájan a komor falra pillantottak.

IV.

Az öreg rokon már tíz év óta sirban volt, már csak emléke élt a kis lakásban mint valami jó nagyanya emléke, a mikor az örökség egy szép napon csakugyan megérkezett és a két nő életét teljesen felforgatta.

A leány, aki már negyven éves volt, megöregült a nagy vagyonnak és egészen megifjodott.

Az volt a tervük, hogy felmondanak a lakóknak és megint úgy rendezkednek be, mint régi fénykorukban. Egyelőre azonban megmaradtak a kis lakásban, amelyhez emlékek fűzték őket.

Végre megvalósult álma is: a fal, amelynek ledöntésére husz év óta sóvárogtak, lehullt a szemük előtt. Egy áprilisi napon, tavaszi verőn indult meg a munka és gyorsan haladt. Csattogott a csákány, zúgtak a kövek és egy sereg daloló munkás

alakja imbolygott a gipszes, poros felhőkben, amiket a fal csapott fel.

Néhány nap múlva az anya és leánya codálkozva vették észre, hogy a kis udvaron olyan világosan látnak mindent és nem kell korán meggyújtaniok a lámpát. A borostyán és vadrózsafolyondár visszanyerte régi eleven színét.

És mégis a várt öröm helyett valami különös érzés lett urrá rajtuk.

Egyszerre tulságosan világos lett kis lakásuk. Valami mérhetetlen üresség tátongett feljűk belőle.

Némán ültek egymással szemben. Nem volt szavuk rá, hogy kifejezzék azt a szomorú érzést, ami olyanféle, mint a reménytelen vágy, amit elköltözött emberek iránt érzünk.

Mikor az anya látta, hogy leánya szemében könny gyűlik össze, halkán szólni kezdett:

— Talán újra felépíthetnők... Csak úgy gondolom, hogy megpróbálhatnók...

— Én is gondoltam rá, — mondta a leány. — De azt hiszem, hogy még sem volna ugyanaz.

Saját termésű teljesen érett csemege szőlőt
 legelőnyösebb áron ajánl **CSANAK JÓZSEF** kereskedése.
 Nagybani vevőknek külön engedmény.

Gyula 2 theológusok lettek. Ez egylet tagjainak tavalyi számához és szorgalmához képest az idén igen nagy tevékenységet fog kifejtteni. Ez egyletre vár az október 31-iki reformáció emlékére rendezendő ünnepély rendezése is. A „Joghallgatók Önképzőköre“ nem sokára tartja meg alakuló gyűlését. Az elnöki székre komoly jelölt Gulácsi Sándor 3 jh.

A Felsőbb Tanulók Olvasó Egylete is a múlt héten alakult meg a választmány kivételével, a melybe a tagokat az egyes évfolyamok választatták. A tisztikar a következő: Elnök: (hivatalból) Görömbei Péter szenior, alelnök: Biró Ferenc esküdt felügyelő, főjegyző: Kassay J. István 3 th., pénztárnok: Kiss László 4 th., ellenőr: Eöry Kálmán VIII. oszt. tanuló, aljegyző: Begedi Péter 2 jh., könyvtáros: Vida Zoltán 3 jh., választmányi tagok: Zongor János 4 jh., Forbeiger Péter 3 jh., Patkós Mihály 2 jh., Csürös Szilárd 1 jh., Szeremley Gyula 4 jh., Kolozs Vincze 3 th., Lajos Sándor 2 th. (segéd kvrtros), Nagy Imre 1 th., Szilágyi Dezső és Koss Zsigmond főgymnásiumi tanulók és Tuczakovics Béla 4 th. — Ez egyletnek háromszáz tagja van.

Alapvizsgák a theológián. A theológián holnap kezdődnek az alapvizsgák, melyekre huszonnégy hallgató jelentkezett. A jelöltek öt csoportban vizsgáznak professzoraik s az alapvizsgálati bizottság előtt.

Debreczen és az önálló vámterület.

Felhívás Debreczen iparosaihoz.

Debreczen, szept. 25.

(Saját tudósítónktól.) Az önálló gazdasági berendezkedés eszméje mind erősebben hódít. Az ország kamarái alig pár hete mondták ki egy lélekkel, egy kijelentéssel, hogy Magyarország gazdasági virágzását csak a külön vámterület teszi lehetségessé. Az 1907 ik év végével, mikor lejár az Ausztriával kötött államszerződés, valóra válhat ez eszme, ha a hátralevő négy év alatt megért arra, hogy politikánk irányítói is belássák végre megvalósításának szükségességét.

Debreczen, mint minden alkotmányos küzdelemben, most is előljár a példaadásban. Vasárnap, e hó 28-án nagy népgyűlés lesz Debreczenben. A népgyűlés programja s egyetlen célja: az önálló vámterület szükségességének kimondása, megokolása s ez irányban felterjesztés-tétel az országgyűlés képviselőházához. A népgyűlés nagy arányú lesz kétségtelenül, mert Debreczenben alig van ember, a ki szíve szerint ne vallaná a gazdasági különválás, mint nemzetmentő alakulás hitét.

Ma az ipartestület, Debreczennek országos tekintélyű s nevű ipari egyesülete, bocsátott ki ez irányban felhívást az iparosokhoz. A felhívás így hangzik:

Felhívás a debreczeni képesített iparosokhoz!

Közismert dolog, hogy közgazdasági felvirágzásunk, anyagi függetlenségünk egyik legbiztosabb és legfontosabb tényezője az ipar, melynek előbbvitelért, megizmosodásáért, biztos fejlődéséért és sikeres jövő boldogulásáért minden magyar embernek törekedni kell. Minthogy csakis egymás megértésével, közös egyetértéssel, szavunk és cselekvéseink teljes súlyával lehetünk képesek közgazdaságunk, közelebből a magyar ipar fellendítése érdekében eredményeket elérni és felmutatni, minthogy e hó 28-án városunkban rendezendő nagy népgyűlés tárgyát éppen közgazdasági bajaink és sérelmeink orvoslása, legfőbbként pedig az önálló vámterület létesítése melletti állásfoglalás fogja képezni, kedves kötelességet vélünk teljesíteni, hogy ezen minden pártpolitikai színezet nélkül s minket iparosokat a legközelebből érdeklő nagy népgyűlés tartásáról képesített iparosainkat értesítsük s ezen gyűlésen teljes számban leendő megjelenésre felhívjuk.

Felkérjük ennél fogva képesített iparosainkat, hogy a folyó hó 28-án, azaz vasárnap tartandó nagy népgyűlésen való részvétel céljából folyó hó 28-án délután fél 3 órakor az ipartestület hivatalos helyiségében pontosan megjelenni sziveskedjenek honnan egy impozáns felvonulás kapcsán fognak a városháza udvarán megtartandó népgyűlésen megjelenni és azon résztvenni.

Debreczen, 1902. szeptember hó 22. Tisztelettel: Debreczeni ipartestület.

VIDEK.

Vadász szerencsétlenség.

— Távirati tudósítás. —

Szerencsétlen kimenetelű hajtóvadászat volt vasárnap a felvidéki Poruba község határában. A vaddisznók ugyanis a környéken nagyon elszaporodtak úgy annyira, hogy a lakosság burgonya és kukoricza termését már majdnem tönkre tették. Az előjáróság kérelmére — mint levelezőnk írja — az alispán hajtóvadászatot rendelt el s ezt a főszolgabíró vezetése alatt e hó 21-én tartották meg.

A vadászatra a környékből sok uri ember jelent meg golyóra töltött puskával. A nagy köd miatt csak jókésőn kezdhették meg a vadászatot, de már az első hajtásnál végzetes szerencsétlenség történt. A vadászok a kijelölt helyen állva várták a vadakat, melyeket a hajtóknak kellett volna felzavarni. Laki Máté földbirtokos és Podhráczki Jajos tanító egymáshoz közel állottak a mikor nem messzire tőlük egyik bokor irányában süttöttek el fegyverüket. A lövés után jajkiáltás hallottak.

A megrémült vadászok odafutva Pototy Ádám porubei lakos hajtót találtak átlőtt mellel és átlőtt nyakkal. Mind a két golyó találta a szerencsétlen hajtót, a ki a többiektől előre törve, tévedésbe ejtette a vadászokat. — A boncolás megállapította, hogy mind a két lövés feltétlenül halálos volt. Lakit és Podhráczkit bekisérték a törvényességhez.

Borkiállítás Szatmáron A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület szeptember huszonnolcadikán borkiállítást rendez, mely a nagyszámu bejelentések után ítélve, igen gazdagnak ígérkezik. Ugy értesülünk, hogy a kiállításon több debreczeni termelő és kereskedő is rész vesz.

A Kossuth-ereklyekiállítás.

Kossuth pipája Debreczenben.

(Saját tudósítónktól.) A Kossuth ereklyekiállítás négy napig lesz még nyitva. Aztán bezárul a 48-as idők emlékeinek e diszes tárháza és a kiállított ereklyék visszavándorolnak tulajdonosaikhoz. Mindenki nek meg kell tekinteni ezt a kiállítást, mert hasonló alkalmat, nemzeti multunk legszebb korának megismerésére, nem egyhamar talál a debreczeni közönség.

Tegnap nagyon értékes ereklyével gyarapodott a kiállítás. Dr. Basso Arnoux, olasz honi katonai ezredorvos pár napja megküldötte Simonffy polgármesternek Kossuth Lajos egyik pipáját, mit a nagy kormányzó hű orvosának emlékéül adott. Francia nyelven írott levél kíséretében küldte meg Basso dr. ez ereklyét polgármesterünknek.

Szépen kiszivott, fekete barna tajték-mű, ezüst diszítéssel az ereklye, vörös börtökben. Mellette borostyán szopókája. A kupakja debreczeni fajta, hegyes. A szopókához nemzetiszín selyemszalagon van csatolva dr. Basso névjegye s rajta Kossuth olasz szavai, melyeknek fordítása ez: Fogadj szívesen e pipát, melyet oly nagyon szerettem s melyből ma utoljára szívtam. Nem dohányzom többé, csak cigarettázom. Turino, novembere 1890. Luigi Kossuth.

Reszketeg volt már ekkor, halála előtt négy évvel, a nagy Kossuth kezevonása. Dr. Basso máig őrizte ezt ereklyét s büszke volt reá mindig. Levelének végén is „Kossuth Lajos orvosá“-nak mondja magát. Debreczen városa mindenestre hálás köszönettel tartozik neki adományáért.

A kiállítás újabb ereklyéi még Kmetty tábornok diszes dohányzacskója, Komlóssy Imre (főjegyzőnk édesapja) nemzetértisztnek kardkötője, gróf Batthány Lajosné, az első magyar miniszterelnök feleségének 1847-ből való pozsonyi zászlója, a szoboszlói függetlenségi kör szép Kossuth-kupája stb.

A főiskola akadémiáinak rektora, dr. Kérészy Zoltán lelkes felhívást függesztett ki a fekete táblán, melyben felszólítja az ifjuságot, hogy mennél tömegesebben tekintse meg az ereklyekiállítást. Tegnap már nagy csoportokban látogatták az ifjak az iparos otthon disztermét, hol a kiállítás egész napon nyitva áll.

ÚJDONSÁGOK.

Elszöktetett asszony.

— Nászutazás a más feleségével. —

Debreczen, szept. 25.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap óta a Csapó- és Eötvös-utczai lakosok egyébről sem beszélnek, mint egy boldogtalan szerelmespár regényes történetéről. Szereplői eltérőleg a többi boldogtalan szerelmesektől nem a halál rideg karjai közt kerestek fájó sebükre enyhülést, hanem a dolog praktikusabb oldalát eszelték ki és megszöktek. Szökésük csak tegnap lett nyilvánvalóvá, a mikor hozzátartozói az esetről jelentést tettek a rendőrségnél, kérve a szökevények elfogatását és megbüntetését.

Az érdekes szökevényről tudósítónk a következőkben számol be.

Geiger József csapó-utczai pékmester felesége már régebb idő óta észrevette, hogy férje elhidegült iránta, nem viselkedik vele szemben azzal a gyöngédséggel, mint azelőtt. A nap legnagyobb részét távol töltötte a háztól s gyakran késő éjjel tért

Hölgyközönség figyelmébe!

Külföldi utamról hazatérve, van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét felhívni, hogy eredeti párisi és bécsi modell kalapjaim megérkeztek. Szives pártfogást kérve JUNGREISZ MARI, Debreczen, Piacz-utca 52.

haza. Kérdezősködéseit, hogy hol, merre járt, zokon vette s ideges, kiméletlon hangon, kitérő feleleteket adott. Gyanusította, hogy férje nem találja fel már mellette azt a boldogságot, a mit remélt és a házon kívül keresi azt. A gyanu lassankint megérlelődött benne, kutatni kezdett férje kimaradásainak oka után s ekkor megtudta, a mit eddig csak sejtett.

Férje hűtlenné lett hozzá, szeretőt tart magának, a kivel naponként találkozik, a ki ép úgy nem szabad mint ő, mert férjes asszony. Erről hétfőn saját szemével szerzett meggyőződést.

Hétfőn ugyanis férje a szokottnál is előbb távozott lakásáról, egyenesen szeretője Eötvös-utczán lévő lakására ment. Röviddel utóbb utána ment ő is, bement abba a lakásba, a hova férjét látta bemenni. A szeme elé táruló látvány annyira meglepte, hogy régi szivbaja újra elővette és szótlanul összeroyott.

A nem remélt vendég láttára ijedten ugrott fel a két szerelmes pár az asztal mellől, a hol átölelve a csókok özönével halmozták el egymást. Nem törődve a szegény beteg asszonnyal, mint a tetten ért bűnösök menekültek a szobából ki az utczára, ott hagyva a mozdulatlanul, sápadtan fekvő Geigernét a földön.

A házbeliek segítségével kocsin ment haza a megsalt asszony. Férje nem volt otthon. Nem jött haza este sem és nem is fog hazatérni többé soha. A hűtlen csapodár elszökött egy más nővel, a ki ép oly sebet ütött férje szívére, mint az ő férje az övére.

Fájdalma alig enyhült, mikor beállított hozzá a hasonló sorsban részesült férj, Szekeres István kőműves segéd. A szökevényeket kereste, nem azért mintha feleségét akarná visszakövetelni. Oh nem! De ellopták pénzét, a fiókosban tartogatott mintegy százhatvan koronát. Ez a kijelentés szegő ütött Geigerné fejében is, sietve húzta ki asztalfiókját, hol pénzt tartotta. A pénz már nem volt meg. A hűtlen férj elvitte ezerhatszáz koronáját.

A kétségbeesést most már nála is a bosszu váltotta fel s mindketten siettek panaszt emelni a szökevények ellen.

Geiger József, a ki már jó előre tervezte a szökést, külföldi utlevéllel is ellátta magát. A várost valószínűleg még hétfőn este elhagyták, messze azonban aligha fognak jutni, mert Mile Pál rendőrfogalmazó az összes kikötő városokat értesítette a szökésről.

Három világrész katonája Debreczenben.

Debreczen, szept. 25.

(Saját tudósítónktól) A Hunyady-utczai Fogel-féle szállodának tegnap óta érdekes vendége van. Egy sok veszedelmet, harci zajt és küzdelmet átélő török testőrszázados Abdullah effendi szállott itt meg, a ki a tegnap délutáni vonattal Budapestről érkezett Debreczenbe.

Abdullah effendi egyike a legérdekesebb egyéniségeknek, a kik valaha katonazubbonyt viseltek. — Negyvennegyvenégy év körüli, intelligens arcú, éles szemű, olajbarna arcú férfi. Testén megfeszül a török hadsereg csillogó testőr egyenruhája, mellét török érem-pénzek, katonai kitüntetések ékesítik. Arcán valami néma fájdalom ül. A testi szenvedések most is gyötrik, a

legutóbbi búr háborúból, a hol az angolok ellen küzdött, súlyos sebekkel került haza. Modora megnyerően rokonszenves s török katonatiszt létére — egy kis idegenszerű kiejtéstől eltekintve — tökéletesen beszél magyarul.

Ezen azonban senkisé fog csudálkozni, ha eláruljuk, hogy Abdullah effendi tulajdonképpen magyar ember. Törökországban született ugyan, de szivre, lélekre magyar maradt. A debreczeni származású Szarvasi József 1848—49-es honvédezzredesnek a fia ő, a ki annak idején Bem tábornokkal menekült török földre és ott Jusuf pasa névvel török honos lett. Itt alapított családot, gyermekei mellé magyar nevelőt vett — Abdullah effendit Horváth Mihály emigrált honvéd százados nevelte.

Abdullah effendi a katonai pályára lépett. Az utóbbi esztendő kékés nyugodtsága nem elégítette ki az ő lelkét, 1899-ben kiment Transvaalba a burokkért harcolni. 1902-ben került vissza Transvaalból, súlyos sebekkel boritva. Egyideig Velenczében élt, aztán a múlt hónap elején Budapestre jött. Meglátogatta Kossuth Ferenczet, a ki igen szívesen fogadta. A Kossuth-ünnepek után 1896-ban elhunyt atyjának végakarátát teljesítendő Debreczenbe jött keresni rokonait, a Szarvasi család tagjait. Szeretné, ha reájuk bukkanna, teljes lenne az ő gyönyörűsége.

Lapunk egyik munkatársa tegnap felkereste a Fogel szállodában levő lakásán Abdullah effendit, a ki hosszasan beszélt előtte életéről. Három világrészben harcolt már a derék török tiszt a szabadságért és saját bevallása szerint egyedül a nemzetek szabadsága az a nagy eszme, a melyért lelkesedik. Sajnos, hogy ez a derék katona mondhatni nyomorral küzd. Eddig az országos függetlenségi párt támogatta, most a debreczeni polgárok áldozatkészségére számít. Bizonyára lesznek jólelkű emberek, a kik támogatni fogják.

Abdullah effendi rokonainak felkutatása végett több napon át fog Debreczenben tartózkodni.

* **Személyi hír.** Dr. Bartha Béla jogakadémiai tanár a Prot. Irod. Társaság nagygyűlésén résztvevő, Hódmezővásárhelyre utazott.

* **Miniszteri döntés az októberi vásár ügyében.** Tegnap délután Szűts miniszteri titkár a kereskedelemügyi miniszter nevében táviratilag értesítette a városi tanácsot, hogy a miniszter a vásár elhalasztását október hónap 13-ik napjára megengedte. A tanács a vásár napját hivatalos falragaszok utján fogja tudatni a közönséggel, egyben megállapította a vásár sorrendjét is, a mely a következő: október 13., 14. és 15. hétfő, kedd és szerda: hőr, gyapju, dió, méz stb., továbbá toll, iparczikke, gabona és termény-vásár. 16., 17-én csütörtökön pénteken: juhvásár. 18., 19-én szombaton

vasárnap sertésvásár. 19., 20-án vasárnap hétfőn: lóvásár. 20., 21-én hétfőn és kedden baromvásár.

* **A jog- és pénzügyi-bizottság ülése.** A jog- és pénzügyi bizottsága szeptember hó 27-ik napján szombaton d. u. 3 órakor a városháza nagytanácstermében ülést tart, a melynek tárgysorozata a következő. 1. A világitási vállalatnak 1903. évi költségeloirányzata. 2. A vásári és piaci rendtartásra vonatkozó javaslat. 3. A két izraelita hitközségnek iskolai segély iránti kérvénye. 4. A gör. kath. egyháznak iskolai segély iránti kérvénye. 5. A házipénztárnak és vele kapcsolatosan kezelt pénzalapoknak 1903-dik évi költségeloirányzata.

* **Árlejtés az önkéntes iskola ügyében.** A városi tanács tegnap délelőtt tartott ülésében kitűzte az önkéntes iskola felépítésére vonatkozó árlejtési hirdetményt. Az ajánlatok október 10 ig adandók be. A beérkezett ajánlatokat október 11-én bontja fel és bírálja el egy bizottság, a melynek elnöke Oláh Károly, tagjai Aczél Géza, Ábrahám László, Roncsik Lajos, a törvényhatósági bizottság részéről pedig Széll Kálmán dr. és Horváth István bizottsági tagok.

* **Állandó választmányi ülés.** Hajdúvármegye állandó választmánya tegnap egész nap ülésezett Puky Gyula főispán elnöklésével. A gyűlésen a megye 29-diki közgyűlésének tárgysorozatát készítette elő a bizottság.

* **Debreczeni gazdák és az önálló vámterület.** A következő felhívás közzétételére kértünk fel: Az önálló vámterület ügyében Debreczenben f. hó 28-án vasárnap délután 3 órakor a városháza udvarán pártszínezet nélkül nagygyűlést tartatnak. Ezen nagygyűlésre gazdaközönségünk figyelmét — az idő rövidsége miatt — ez uton hívjuk fel. A debreczeni gazdasági egyesület elnöksége.

* **Szabó Kálmán találmánya.** A Szabó Kálmán okl. gyógyszerész új rendszerű és szabadalmazott szálló és gyümölcs szállító ládáiból a pozsonyi kiállításon ő felsége udvari kertészeteinek igazgatója is nagyobb megrendelést tett. Ezen ládák egy része a mai nap folyamán a Varga József butorkereskedő főtéri üzletének kirakatában van kiállítva. Szálló-gyümölcstermeléssel és szállítással foglalkozó olvasóink szíves figyelmébe ajánlunk ezen ládák megtekintését.

* **Meghívó az amerikai Kossuth-szobor leleplezésére.** Kedves meghívót hozott szerkesztőségünknek tegnap a posta. Diszes nyomású, matt papíron adja hírül a clevelandi magyarság, hogy Kossuth-szobrukat e hó 27-én, szombaton leplezik le. A meghívó természetesen későn érkezett s jobbfőmán csak illendőség számba mehet, mert két nap alatt a legmerészebb gyorsaságu express gőzös sem juthat el Amerikába. A kedves meghívás szövege ez: Van szerencsém meghívni Kossuth Lajos születése századik és amerikai utja ötvenedik évfordulójának ünnepére, mely f. 1092. év szeptember havának 27-ik, — és a Clevelandban felállítandó Kossuth-

Halmágyi Sámuel.

Női és leány felöltők legnagyobb áruházába Debreczen
Piacz-uteza 47 sz. Megérkeztek. Az őszi és téli újdonságok női
és leány felöltők, blouzek dus választékban.

meglepő olcsó árak!

szobor leleplezésére, mely f. 1902. év szeptember havának 28-dik napján fog Cleveland városában lefolyni. Szíveskedjék részvételi szándékát alulírott bizottságnál bejelenteni, hogy intézkedhessünk az elhelyezés iránt. Honfui üdvözlettel a Kossuth-szobor bizottság J. 22—2 Williamson Building, Cleveland, Ohó. — A meghívó másik oldalán ugyanez áll angol szöveggel, hátlapján pedig a rendező bizottság névsora.

* **Két öngyilkosság.** A rendőrségnek van egy fekete könyve, melybe azok neveit vezetik be, a kik önközükkel vetettek véget életüknek. Ebbe a könyvbe új neveket irtak be; az öngyilkosok ijeszten nagy száma tegnap kettővel növekedett. Már meg sem ütökünk rajta, mert megszoktuk, hogy Debreczenben nem mulhat el a hét, hogy egy vagy két öngyilkosság ne történjék. A fekete könyv pedig megtelex névvel. Tegnap Kozma József 52 éves cipésmester nevét irták be először a könyvbe. Könyök-utcán a 11. számú házban a pinczében lakott egyedül. Felesége hat hóval ezelőtt halt el. Felakasztotta magát. Hat hó után követte ugyanilyen módon a férje. Az öreg cipésszt a diványon ülő helyzetben találták a rendőrség kiküldöttei. — Nyakára egy zsineg szorult, mely a falba erősített szeghez volt kötve. Már halott volt. Holttestét kiszállították a kórházba. Tettének oka ismeretlen. A másik öngyilkos Bökönyi Mária, egy 12 éves cselédleány, a ki tegnap délután öt óra tájban szüleinek lakásán az ajtó sarkára felakasztotta magát. Az ugyanott lakó 29. számú rendőr szerencsére észrevette, levágta és hosszas fáradság után eszméletre hozta. Bökönyi Mari állítása szerint azért akart meghalni, hogy mostoha apja rosszul bánt vele.

* **Hajdumegye közgyűlése.** Hajdumegye törvényhatósági bizottsága e hónap 29-én délelőtt 9 órakor tartja őszi rendes közgyűlését a vármegyeház nagytermében. A gyűlés tárgysorozata 87 pontból áll, azok között a kiválóan érdekesek a következők:

Az alispán bejelenti, hogy a nagymélt. m. kir. belügyminiszter ur Ferenczy Elek és Bessenyei Józsefnek azon panaszkérvényét, hogy a múlt évi december hó 30-án megtartott általános tisztújító közgyűlésen az alispán és több tisztviselők választása ellen részükről benyújtott panaszok a m. kir. közigazgatási bizottsághoz valótlán adatokat tartalmazó jelentéssel lett felterjesztve, a főispán ur jelentése és a vonatkozó iratok átvizsgálása után tudomásul vette s a panasz felterjesztéseket visszaküldötte.

Ugyanannak jelentése arról, hogy Lukács Dezső választott törvényhatósági bizottsági tag elhalt s a nádudvari választókerületben egy bizottsági tagsági hely üresedésbe jött; valamint arról, hogy a legtöbb adót fizető vármegyei bizottsági tagok névjegyzékének kiigazítása iránt az igazoló választmány nem intézkedhetett.

Kolozsvár sz. kir. város tanácsa a Mátyás király lovasszobrának f. évi okt. hó 12-én tartandó leleplezési ünnepélyére meghívót küld.

A siketnémákat gyámolító egyesület előkészítő nagybizottsága a Debreczenben felállítandó iskola segélyezésére öt-ézer korona segélyösszeg megszavazását kéri.

Hajduhadház község előjárósága a községi képviselőtestületnek a volt hajdukerületi iskolatanácsosok által a volt hajdukerületi hat város javára, iskolai czélokra visszaajánlott összegből Hajduhadház községre jutott 245 korona alapítványnyá tétele tárgyában hozott 12/4902 kgy. számú határozatát s a kiállított alapító oklevelet jóváhagyás végett felterjeszti; kapcsolatosan a vármegye tisztügyészének véleményes jelentése.

Bessenyei József debreczeni lakos, volt balmazújvárosi segédjegyző a vármegyei főbb tisztviselők ellen hirlapok és feljelentések útján elkövetett nagymérvű gyanúsításokat és rágalmozásokat visszavonó s a megrágalmazott tisztviselőktől bocsánatot kérő hirlapi nyilatkozatát folyamodása kapcsán betérjeszti.

* **Megeyebizottsági tagok számának megszorítása.** Hajduböszörmény város képviselőtestületének kérvényt intézett az elmúlt napokban Hajdúvármegyéhez. Azt kérték ebben a böszörményiek, hogy tekintettel a város népességének hatalmas arányu megszorítására, hadd küldjön Böszörmény több megeyebizottsági tagot, mint eddig küldött a vármegyei törvényhatósági bizottságra. Hajdumegye állandó választmánya Puky Gyula főispán elnöklésével tegnap tárgyalta ezt a kérvényt s úgy határozott, hogy azt ad acta teszi. Ellenben napirendre tüzi ki a megeyebizottsági tagok létszámának felemelését. Már a szeptember 29-iki közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a vármegye népességének emelkedésére való tekintettel a 240-ben megállapított törvényhatósági bizottsági tagok létszámát emelje fel 300-ra. És pedig a hatvan új bizottsági tag fele virilis, fele pedig választott bizottsági tag legyen. Ezzel a módozattal egyszersmint elintézik Hajduböszörmény kérvényét is, de követik azt a törvényes alapon álló, igen helyes intézkedést, a melyet már igen sok törvényhatóság, közöttük Debreczen már megtett.

* **Hajdumegye képviselőtestületének Máttyás-szobor leleplezésén.** Az október 12-én végbemenő kolozsvári Mátyás-szobor leleplezésén Hajdumegyét Rásó Gyula kir. tanácsos alispán, Wessprémy István és Kovács Gyula bizottsági tagok fogják képviselni. Ugyanaznap szentelik fel az EKE, Erzsébet lobogóját is, a melyen megyénket Rásó Gyula kir. tanácsos alispán képviseli.

* **Italmérők figyelmébe.** A folyó évi italmérési illeték kivétel alapját képező jegyzék a városi adóügyi irodában (Városháza emelet 30 számú ajtó) folyó évi szept. hó 26-tól október hó 5-ig közszemlélre lesz kitéve, hol is a hivatalos órák ideje alatt bármikor megtekinthető. Debreczen, 1902. szeptember 24-ikén. — A városi adóügyi osztály.

* **Svéd torna-órát** (rosszul fejlett, vérszegény, ferde gerincoszloppal bíró, gyenge gyermekek részére) október 1-én kezdem meg. Jelentkezhetni naponként d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig Széchenyi-u. 1. sz. Dr. Szász Adolf.

* **A borhamisító korcsmárosok.** Lukács László pénzügyminiszter körrendeletet adott ki, mely elvi határozatot tudat az eljáró hatóságokkal. E szerint a borhamisító korcsmárosok az italmérési engedélyek elvonásával büntetendők s az italmérési jog nem is adható azoknak a korcsmárosoknak, akiket az 1899. és XXV. törvényczikk alapján elítéltek, mert mesterséges bort hoztak forgalomba. A pénzügyminiszter kijelenti, hogy egyetérten a belügyminiszterrel — feltétlenül bevonatja azoknak a korcsmárosoknak italmérési engedélyét, akiket a borhamisítás s a hamis bor forgalomba hozatala miatt jogerősen elítéltek.

* **Tegnap halott** Tegnap egy haláleset volt Debreczenben. Elhunyt Nagy Lajosné ev. ref. 59 éves.

* **Melyek a képesítéshez kötött iparágak?** A magyarországi elsőfoku iparhatóságok nem nagy dicséretére szolgál Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter ma érkezett leirata, melynek bevezetésében kiemeli, hogy „az elsőfoku iparhatóságok“ nincsenek teljesen tájékozva az iránt, mely iparágak vannak ez idő szerint képesítéshez kötve. Ezért leiratában kioktatja az iparhatóságokat, hogy az 1884. évi földmívelési és kereskedelemügyi miniszteri rendelet kibocsájtása óta, mely iparágak köttetnek képesítéshez. E szerint a czég és czimfestő, doboz, diszmű és tollkészítő, fazek s, guba és kaptafakészítő, paplanos és szita készítő, takács, vésnök, villamos erő árammal dolgozó berendezések és vezetékek, valamint az elektromos mérőeszközök készítésével, illetőleg felszerelésével, továbbá a gyenge áramu vezetékeknek az erős áramu vezetékekhez való kapcsolásával foglalkozó iparágak vannak képesítéshez kötve.

* **Őszi idő.** A szép, szeptemberi enyhe idő után ugyancsak hűvös, deres őszi köszöntött reánk. Nem is lehet őszenk nevezni, valóságos Deczember. A hőmérő higánya, mely a napokban 25 fokra duzzadt a kutya-melegtől, ma reggel 2 fokra süllyedt alá. A háztetőkön, réteken fehér dért talált a hajnal s hervadt, sárgult falevelek hulldogálnak a járó-kelők útjába. A kályhákban is kigyuladt a tűz s füstölő kémények köszöntik a korán beállott hűvös őszi időt.

* **Külföldi bevásárlási utamról** hazaérkezve, az ott beszerzett feltűnő szép uri-divat különlegességeket ajánlom becses vevőim szíves figyelmébe. Fekete Jakab, férfi-divat üzlete és kalap gyári raktára. Debreczen, főtér, a kistemplom mellett.

* **Legújabb crepp és tüll, boik, selyem és csipke színházi escharpok, nyakendők, keztyűk, legyezők, csipke gallérok, ruhadíszek jutányos áron beszeresethetők Bartha Kálmán üzletében (városház-épület). Egyedárusítás a legkényelmesebb egészségi „Platinum“ vállfűzőkben.**

TÁVIRATOK.

A bur vezérek kiáltványa.

Antwerpen, szeptember 24. Az Európában időző bur tábornokok aláírásokkal ellátott kiáltványt bocsátottak ki Európa és Afrika népeihez, melyben könyörödományokat kérnek a bur szabadságharcz áldozatai az özvegyek, árvák és rokkantok nyomorának enyhítésére. Botha tábornok a napokban már kapott e nemes czélra egy amerikai polgártól félmillió koronát.

Hölgyek figyelmébe.

Darvas Testvérek

Tisztelettel értesítjük az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy

zunkban

megtekintésére felhívjuk a t. hölgyközönség figyelmét

női- és gyermek felöltő áruház-

ban a legújabb őszi és téli újdonságok raktárra érkeztek, melynek szíves

Debreczen Főtér (Hungária kávéház főszozomszédóságában).

Katonai előléptetések.

Budapest, szept. 24. A Pester Loyd szerint a novemberi katonai előléptetések munkálatai folyamatban vannak. Mint a nevezett lap értesül, az összes előléptetésre alkalmas tiszthelyetteseket hadnagyokká fogják kinevezni.

Vendéglősök nemzetközi kongressusa.

Budapest, szeptember 24. A Budapesten összegyűlt vendéglősök és szállodások kongresszusának mai üléséből a napirend tárgyalása után a királyhoz és Széll Kálmán miniszterelnökhöz üdvözlő táviratot intéztek a kongresszus tagjai. Este az operában diszlocálás volt az idegen vendégek tiszteletére.

A kiegyezés.

Budapest, szept. 24. Bécsből jelentik, hogy a mai tárgyaláson már sikerült több nehézséget okozott kérdést megoldani, de teljes egyetértés még mindig nem jöhetett létre a két kormány között, úgy hogy legközelebb Budapesten ismét összeülnek tanácskozássra. Beavatottak szerint a vámtarifa végleges megállapítása is szükségessé tesz néhány ülést, melyeket ugyancsak Budapesten fognak megtartani.

A miniszteri konferencia.

Bécs, szept. 24. A miniszteri konferencia ma délelőtt folytatta a tegnapi megkezdett tanácskozásokat az autonóm vámtarifa ügyében. A tanácskozás a déli szünetet kivéve estig tart és előreláthatólag a holnapi és holnaputáni napot is igénybe veszi. A tanácskozásnak a tárgya az autonóm vámtarifára nézve még fennálló differenciák áttekintő összeállítása, a melyet a két kormány előadói a legutóbbi közös miniszteri konferencia utasítása szerint dolgoznak ki.

Elsülyedt hajó.

Orsova, szeptember 24. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság 130. számú, szénnel megrakott uszályhajója hétfőn délután a Stenka-zuhatagban elsülyedt. Most nagyon alacsony a vízállás és a hajónak az ott vajt harmincz méter széles csatornában kell haladnia. Az ut széleit uszók jelzik. Lefelé jött a vizen a Dunagőzhajózási társulat Dániel Ernő nevű hajója négy megrakott uszályval. Vele szemben ment fölfelé a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság Vértes nevű hajója két szénnel rakott uszályval. Ez utóbbinak kapitánya Mülner Géza, az előbbi Hergesz József. A Vértes uszályhajói közel találtak menni a csatornaszélhez, a hol az egyik uszályhajó léket kapott. Kivontatták még a part mellé, de ott elmerült. Az aldunai hajózási hatóság felelős. Minden hajót hatósági zuhatag-kalauz vezet Bázsiástól Turn-

szeverinig. — Az elsülyedt uszályhajó ügyében Tompa Károly hatósági felügyelő vezeti a vizsgálatot, annak megállapítása végett, hogy ki volt a hibás. A Vértes hajó állítólag az uszókön kívül haladt. A Stenka-zuhatag a legelső az Aldunán Drenkova és Moldova között.

Szisztovónál is a minap a nagy viharban, baleset történt. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság Erzsébet nevű hajója ugyanis horgonyt vetett itt, de a horgonylánc elszakadt és Spida kapitány az egyedüli biztos rögzítéshez folyamodva, készakarva belefuródott hajójával a homokzátonyba. A minap elsülyedt Ferencz József hajó kiemelése folyamatban van. A román társaság állítólag 250.000 frankot már felajánlott kártérítés gyanánt a biztosító-társaságoknak.

Fagy.

Sátoralja-Ujhely, szept. 24. A vármegye északi részén tegnap gyenge fagy volt Sátoralja-Ujhelyen is dére volt. A hideg idő miatt a kapásnövények sokat szenvednek. Ha az idő nem fordul melegebbre, a hegyaljai szőlők nagy része éretlen marad.

Nagy-Enyed, szept. 24. Az időjárás száraz, de az éjjelek meglehetősen hidegek. A legutóbbi napokban hóharmatot észleltek. A szőlő nehezen fejlődik és a bor előreláthatólag igen gyenge minőségű lesz.

Egyházkerületi közgyűlés.

Nagy-Enyed, szept. 24. A református egyházkerületi közgyűlést november 3-ára tűzte ki báró Bánffy Dezső főgondnok. A gyűlés főbb tárgyai: szervezeti javaslatok az egyházmegyéek beosztásáról, közgyűlési tagságról, gondnokválasztások és tanárválasztások.

TÖRVÉNYKEZÉS.**Tizenhétéves gyilkosok.**

Esküdtszéki főtárgyalás.

Debreczen, szept. 24.

(Saját tudósítónktól.) A debreczeni esküdtbíróóság négy fiatal suhancz felett mond ma ítéletet. — A gyerekszamba menő legények virtusból, vadságuktól ösztönözve, agyonverték egy pajtasukat. Kettő a vádlottak közül már hosszabb ideig vizsgálati fogságban van. A másik kettő csak bűnsegéd s a gyilkosságban tetteles részt nem vettek.

Tegnap lefolytatta az esküdtbíróóság a bizonyító eljárást, melyről ezeket írja tudósítónk:

A megalakulás.

A törvényszék elnöke dr. Szeőke István. Szavazóbírák: Budaházy Zoltán és Tatay Ferencz. Jegyző: Szirbák István. Közvádoló: Horváth István alügyész. Védők: Dr. Bakonyi Samu, dr. Nagy Kálmán ügyvéd. Szakértő orvosok: dr. Loóg Béla, dr. Nagy Lajos, dr. Ritterspor Miklós Do-

rogról és dr. Isoó Miklós törvényszéki orvos.

Rendes esküdttek: Bányai József, Tóth József, Riesz Henrik, Kiss Lajos, Szikszay Géza, Török Bálint, Polgári József, Laczkó Károly, László Albert, Ungvári György, Juhász József és Gondi Sándor.

Pólesküdttek: Komlósi Mihály és Fazekas Márton.

A vád és vádlottak.

A kir. ügyészség vádja szerint ezekben ismertették a tényállást.

Nyisztor Imre, Lázár Péter és Lázár Mihály hajdudorogi 17—20 éves parasztleányeket úgy ismerik szerzte a faluban, hogy keresve-keresik mindenütt a veszekedést. A legények közül Lázár Péter erősen udvarolt egy Kaskötő Teréz nevű leányzóknak, a kinél vasárnaponta mindig nagy legénytársaság gyűlt egybe. Így vetődött oda a télen Domokos Antal is, a ki Rác Istvánnal és Szojka Jánossal ment nézni a mulatozást. A Lázár fiukkal Nyisztor Imre és Fehérvári István volt Kaskötőknél. A kompánia jól mulatott este kilencz óráig. Domokosék ekkor hazafelé indultak. Mikor hárman az ut közepén voltak, a dűlőről elébük ugrott Nyisztor Imre — ez a legveszedelmesebb apró zsvány a bandában — és szidni kezdte őket. Rác István megszalad erre. A másik két legény szóba akart állani Nyisztorral, de azután észrevették, hogy a dülő másik oldalán még három cimborá fedezte megtámadójukat. Erre megfutottak ők is Szojka János beugrott a buzafölde, Domokos pedig rohant hazafelé!

A négy legény utána Nyisztor érte legelőbb utól Domokost és hatalmas ütést mért a fejére. Majd Lázár Péter is oda érkezett és Nyisztorral együtt véresre verték áldozatukat. A másik két üldöző akkora ért oda, midőn azok már otthagyták Domokost.

Az elvert legény elvánszorgott a legközelebbi tanyáig, honnan Sztojka éjnek idején hazavitte őt. Itt másnap reggel kiszenvedett a szerencsétlen fiu.

A vádlottak beismerik ezt a tényállást. Mindössze azon veszekedik a két fővádlott, hogy melyikük ütötte meg először Domokost. A Nyisztor gyerek látszik legelvetemedettebbnek közöttük.

A tanukihallgatások.

Az áldozat öreg apja, idősebb Domokos Antal az első tanu. Nem látta a veszekedést. Fia az ő karjai között szenvedett ki. Temetésére s gyógyítási költségek címén kétszáz, vérdíj fejében szintén kétszáz forintot kér megállapítani.

Szojka János és Rác István közvetlen tanui voltak a pusztai gyilkosságnak. Megerősítették eskü alatti vallomásaikkal a fent ismertetett tényállást. A többi tanuk apróbb ténykörülményekre nyújtottak felvilágosítást.

Szakértői vélemények.

Dr. Loóg szakértő orvos előadása szerint három veszedelmes ütés nyoma látszott a holttest kaponyáján. Ezek közül bármelyik okozhatta a halált. Valószínű, hogy az első ütés, mely feje hátulján érte Domokost, volt a halalos.

Dr. Isoó megerősítette a szakértő orvosnak előadását s részletes, áttekinthető képet nyújt az ütési sebek természetéről.

Ma reggel kerül sor a vád- és védbeszédre, a kérdések kihirdetésére, az esküdttek kioktatására, a verdikt és ítélet meghozatalára. Valószínű, hogy dr. Szeőke kitiűnő vezetése mellett már a délutáni órákban lesz vége.

Dávid Jakab új vaskereskedése

vasneműek, konyha berendezési és gazdasági szikkek, minden iparághoz tartozó szerszám és vasalás nagy raktára. Olcsó beszerzési forrás.

Debreczen, Piac-u. 7. szám. (Vecsey ház.) Vasak és

§ **A megsértett parlament.** Fővárosi tudósítónktól.) A szocialisták 1900. április elsején egy Tompa-utcai korcsmában népgyűlést tartottak, melyen az akkori Bánffy-féle képviselőházat szapulták. Valahány szónok felszólalt, kiméletlen hangon beszélt, a „három millió forintot összevásárolt” többségről. A rendőrség emberei, Jakab Béla rendőrfogalmazó és lovag Hutsenreiter Sándor detektív hasztalan csitították a munkásokat, a kik közt az akkori kitoloncolások és fotografálás miatt nagy volt az elkeseredés. Végre is a népgyűlést feloszlatták és a szónokok, a képviselőház tagjai ellen elkövetett, a büntetőtörvénykönyv 261. §-ába ütköző és a 262. §-a szerint minősülő nyilvános becsületesértés miatt a bíróság elé kerültek. A vád szerint Steinberger Sándor kárposztosságát gazembernek nevezte a képviselőket, mikor pedig a rendőrtiszt megintette, azt felelte volna, hogy a munkásokhoz csak nem intézhet mást, mint — forradalmi beszédet.

Csanádi Dénes gyári munkás a beszédében ezeket mondta a többek közt:

— Kitisztítjuk azt a piszkos iszállót, melyet országgyűlésnek hívunk!

De a legélesebben Farkas Alajos mázolósegéd kelt ki a képviselők ellen:

— Nem fogják tűrni, — mondotta volna a rendőri feljegyzések szerint, — hogy csirkefogók és gazemberek üljenek a parlamentben. Megfogjuk mutatni, hogy az a parlament, mely megvásárolható, mint egy utcai nő, tovább működni nem fog.

Mindháromjukat a képviselőház megsértése s még külön Pollacsek József szabóságát a jelenvolt rendőrségi kiküldöttek megsértéseért vád alá helyezték s ügyükben a főtárgyalást mára tüzték ki dr. Szabó Géza bíró elnöklésével. Minthogy azonban az egyik vádlott, Farkas Alajos nem jelent meg, a törvényszék bele sem fogott az érdemleges tárgyalásba, hanem elhalasztotta azt egy újabb kitűzendő határrapra.

CSARNOK

Az őrangyal.

Regény.

írta: **Than Gyula.**

Folytatás

Geszterédy Terézt mindenki a legmelegebb szeretettel vette körül. Alig győzött felvilágosításokat adni. Csak Lánczy Kálmán ült tükön és szeretett volna elmenekülni.

— Most segítsen — szólt hozzá suttogva Hortoványi.

De Lánczynak egyetlen szónál nem volt több véleménye:

— Lehetetlenség.

Jolán pedig, aki szintén visszanyerte nyugalma, kipirult arccal, boldogan állott az anyakönyvvezető elé:

— Bocsásson meg, hogy önnek hiába való fáradságot szereztünk. Ime, fejtegetnem is felesleges, miért hiúsult meg a házasság. Most már tud mindent.

— Tudok — válaszolt az anyakönyvvezető — s higgye el a kisasszony, hogy talán mindnyájuk közt én érzem a legnyugodtabbnak és legelégedettebbnek magam, amiért ezt a házasságot nem kötöttem meg.

A násznép erre elhagyta az anyakönyvvezető szobáját. A Bogátiak egy férfi-rokona maradt ott, aki Lánczy és Hortoványi felé fordulva csak ennyit mondott:

— Önökkel majd az igazságszolgáltatás számol. Sujtó kezét nem fogják elkerülni. Megszökhettek innen, de nem szabadulhatnak az elől, amit kerestek.

Azután ott hagyta a két férfit s visszatért a Bogáti-kastélyba, hová most már az igazi boldogióg költözött.

(Folyt. köv.)

4965 — 1902 tgy.
1364

HIRDETÉS.

A város ház alatt

2 bolt helyiség

az 1902 év szeptember hó 28-ik napján délelőtti 10 órakor a városháza nagy tanácstermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek 1902. évi november hó 1-től kezdve 6 évre bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár, egy évi bérösszeg 800 korona.

A 800 korona bérösszeg és 150 korona adóvisszatérítési összegén alul a bolt helyiségek bérbe nem adatnak.

A kik részt venni óhajtanak ezen árverésen kötelesek 80 korona bánatpénzt a kiküldöttek kezéhez letenni.

Hajduszoboszló 1902. szeptember 17.

Fekete Sándor m. k.
polgármester.

Csemege szőlő és must eladás.

Kitünő csemege szőlő igen olcsón kapható kosarankénti vétel esetén

passatuti kilónként	22 kr.
piros és fehér chaselás	17 „
oportó	13 „

„Erzsébet” szőlőtelep

elárusító helyiségében.

Debreczen, főpiacz 29. szám.

Talán Angliában volt az idén?

Kérdik minduntalan azon uraktól, kik a modern szabású és feltűnő elegáns szürkös-fekete Raglan-felöltőket és öltönyöket viselik... Holott ezen izléses angol ruhák a Neumann M. cs. és kir. udv. szállító férfi-, fiu- és gyermekruha-telepéből, Debreczen Piacz utca, a főpostával szemben, származnak.

Megérkeztek

a legújabb

■ női ruhaszövetek, ■
francia flanelek, mosó velezek,
szőnyegek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
vászon, készlehnemű raktárába.
Debreczen, Kistemplom-bazár.

Am általam leggonoszabban összeállított tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden üzserüzletben, valamint gyógyszerárumban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota).

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Mirtuszka! Miért nem válaszol? Szánom a bűnömöt s vigasztalhatlan vagyok. Irjon, édes, lehetőleg gyorsan. Ugy-e, nem hagy soká epedni?

Szöke szolid leánnyal, mely intelligens fiatal ember óhajt megismerkedni? Levelek „Angyal” jellege alatt a kiadóba kerülnek.

„Állandó”-nak levele van.

„Nemes érzelem”-nek levele van.

Jó házi koszt kapható. Pecztes-utca 18. sz.

Nősülés czéljából megismerkedni óhajt üzlettel bíró fiatal ember fiatal leánnyal vagy özvegyel kinek némi hozománya van. Levelek a kiadóba kéretnek. „Boldogság” czimen.

„Hűségnek” levele van.

Hegedű órákat kezdőknek jutányos áron ad egy intelligens fiatal ember. Czím a kiadóhivatalban.

Csapó-u. 48 sorszámú ház előnyös feltételek mellett eladó. Ugyanott 3 szoba, előszoba, konyha, kamara, pincze s fás szinből álló utcai, valamint több udvari lakás október, illetve november 1-től kiadó. Értekezhetni lehet Nagy Ferenc bankigazgatóval Rákóczy u. 5 sz. a.

Boldogfalvai kertben 1300 □ öl szőlő termésrel együtt eladó. Czím a kiadóban.

Hazi koszt kapható 5 ur részére. Széchenyi-u. 5 sz.

Hol szerezhetjük be a legfinomabb szag nélküli csillár petróleumot legolcsóbban? Csakis Fazekas Kálmán festék és petróleum üzletében. Hatvan-u. 4. sz., Koszorusház.

A Gutti-falóger mellett 17 hold föld tanyával kiadó. Értekezhetni Péterfia utca 65 sz.

Vas esztergályozást a legolcsóbban vállal Preizler Mór lakatos a törvényszék mellett.

A legszebb Tennis flanelk, vizelek, blouzek, alsószoknyák, kötények a legolcsóbb árban beszerezhetők MÁRTON GYULA divat és rövidáru üzletében Bika szálloda mellett.

Eladó ház előnyös feltételek mellett töltesztésre Csapó-utca, malomköz 3-ik szám. Értekezhetni Fűvészkert-utca 10 szám alatt.

Eladó ház a József kir. herceg-u. 28. számú ház ondódi földjév 1 kedvező feltételek mellett eladó. — Értekezhetni: Teleky-u. 17 sz. 3 ajtó alatt.

Kárpitos munkákból

legjutányosabban vállalom, javításokat, behuzásokat, új megrendeléseket, matraczok elkészítését kívánatra házaknál és vidékre is megyek dolgozni. Értesítést levelezőlapon kérek. Jámbor Zsigmond kárpitos, Debreczen, Csillag-utca. 19- sz.

Takarítónőnek ajánlkozik magános urhoz, vagy színésznőhöz fiatalnő, Barczag Albertné, Vörösmarthy-u. 39.

Téli alma válogatott, kézzel szedett, Masánszki, Renet és Borkormos, kilója 18., 22. és 25. kr. a Debreczeni Szülő és Bortermelő Szövetkezethél, Simonffy-utca (Városi bérház), ugyanott befözni való válogatott őszi baraczok kapható.

Keres első rangú színész, intelligens családnál két csinosan butorított utcai szobát, takarítással e hó 29-én fő közel legyen a színházhoz, tiszta és világos, bővebet e lap kiadóhivatalába.

Négy szobás utcai lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Bér november 1-től fizetendő. Darabos utca 16. szám.

Kényelmes beszerzés Felváltva, házhoz szállítva m. m. 90 kr. megrendelhető MARMOSTEIN HERMAN Hathvan-u. 35.

Teljes berendezéssel ellátott fűszer üzlet Érmihályfalván a főtéren, jutányos áron kiadó. Értekezhetni Dr. Kovács Józsefnél, Debreczen, József kir. herceg-u. 6. sz.

Petroleum de nem a féle galicziai csillár czimen elnevezett, hanem valódi 2-és 3 cillagos fiumei kristály tiszta a legolcsóbban csakis Térei utóda czégnél kapható, hol házhoz szállítva is megrendelhető: Hatvan-utca 13. Hochfelder ház.

Sirkoszoruk 50 krtól feljebb, szobák badiszek pálmák jutányos áron kaphatók: Egyház-tér 5. (a nagytemplommal szemben.)

Lakadalmakra, Mulatságokra uri, vagy polgári házakhoz ajánlkozom főzésre, sok évi gyakorlatom által a legkényesebb igényeknek is megfelelek. Király Béláné főzőnő Csapó-u. 50.

Helybeli tekintélyes biztosító társasághoz állandó gyakornok keresetnek. Czím a kiadóban.

Kiadó szép új lakás nagy szobákkal fűdőszoba és vízvezetékkel, nagy udvar és jó vizű kuttal október közepétől Péterfia u. 9. sz. a.

Bolti álványok jutányosan és kereti bakarbor ötven literen felül eladók Hunyadi-u. 12.

Mézédes szilváni és oportó szőlő 26 fillérért kilónként eladó. Domb-u. 13 sz.

Kiadó négy szobás uri lakás ugyanott istálló Miklós-utca 41.

Cassa nagy két ajtó 5. 6. 7. számú számú azonnali megvételre keresetnek, ajánlatokat e lap kiadó hivatalához.

Boros pincze 15 akó bornak Homokkert I. járásban kiadó. Czím a kiadóhivatalban.

Körösfői butorok, virágos szék, zsámolyok, asztalok, tányérok, háts lóca, fogas, mind magyar stílusban faragva, az Erdélyi Kárpát Egyesület bizományában olcsón eladók, a Simonffy-u. 2. sz. városi bérházban, a huszárakkal szemben. Értekezhetni lehet a városi közlevéltárban.

Katonakeztyük tisztítását javítással együtt párját 8 krért, glazo-keztyű tisztítását jutányos árért vállalom. Péterfia utca 37. sz.

Prágai sonka, csemege-szőlő,

friss sardiniák, orosz halak és mindennemű hal-különlegességek állandóan kaphatók **Geréby Fülöp** utódai czégnél.

Deutsch Lajos

Fűszerkereskedő, Piacz-utca 38. ajánl:

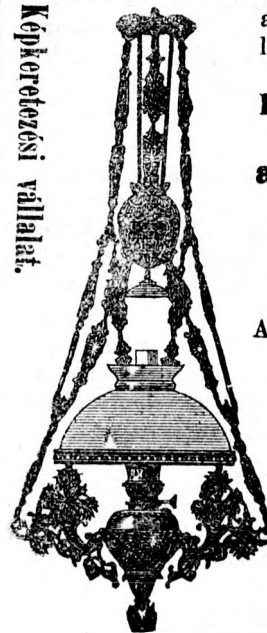
Parket padló-fénymázt

az ujabban legkedveltebb Weyrauch-féle szeszlagot Linoleum és Borostyán lagokat legolcsóbb árban.

Kaszanyitzky Endre

Debreczenben, Piacz-utca 57.

Köphelyezési vállalat.

ajánlja a legnagyobb választékban és a legjutányosabb árak mellett. Ditmar, Brüner és hazai gyártmányu asztali és függő

lámpákat,

Astral-, Meteor-, Apolló-, Csoda-, nap-, villám, petróleum- és szesz Auer-gáz égőkkel Ugyazintén porcellán s angol fanyangé-étkező-, tea-, kávé-, moeca és mosdó, valamint mindennemű asztali, cognac és liqueurös üvegekészleteket, majolica, bronz és china ezüst

ujdonságokat.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesítettek.

Arjegyzekekkel kívánatrabérmentvesztő.

A legszebb

és legjobb minőségű

Szalon-, ebédlő, hálószoba-, ágy- és fali szőnyegek, Csipke-, szövet- és plüs függönyök, Ágy- és asztalterítők, Plüs-, uti- és flanel takarók, Selyem- és kásmir paplanok, Afrik és lószőr madráczok, Linoleum és bőrvászon.

A legnagyobb választékban kaphatók:

BOSZNAY J. ÉS TÁRSA,

új szönyegházában,

Kossuth-utca 11. szám, Zádor-ház.